

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése,
Ide küldendők az előfizetési díjak,
nyilvánterkek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . . . 4 frt
Fél évre . . . . . 2 frt
Negyed évre . . . . . 1 frt
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadhatnak:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécében:
Schalek H., Dukas M., Ooppelik A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl.
Brünnen: Stern M.

Nyitlór petitsorra 10 kr.

A házasságról.

Rövid értekezésem bevezetésül szent Ágoston szavait idézem: »Ha Isten a nő férje úrnőjeül szánta volna, úgy agyából veszi ki, mivel azonban társaul és hasonmásul szánta tehát bordájából vette ki.«

Ámbár már e szent férfiú magyarázata is a nő helyesen a férfiú társaul jelzi, azért a férfi és nő erejüknél és testi szervezeteiknél fogva nem hasonlítanak egymáshoz és e körülmény különféle hatásköröket jelöl ki számukra. A férfiú erősebb, izmosabb és kevésbé izgékony kedélyű; a nő gyöngébb, érzékenyebb. A férfiú ereje az agyban rejlik. A nőnél a szívben, és habár a fő uralkodik is, mégis csak a szív hódít.

Alkossunk képet a férfi méltóságról és látni fogjuk, hogy a fővénasai bölcsesség és vitézség. Ellenben a valódi nőiesség képe jóságol, szelidséget, önmegtartóztatást igényel. E tulajdonok, — ha a házasság egyesíti, szép egészet képeznek. Evvel azonban korántse azt akarom mondani, hogy egyik fél nem bírhat a másik erőnyeiből, sőt ellenkezőleg! Szívtelen férfiú ép oly kevésbé volna alkalmas arra, hogy boldog házasság oszlopát képezze, mint hogy oszloba, bárgyú nő nem tehetne boldoggá férfiút.

A szív és ész mindkettőnél ápolást és művelést igényel és habár Pope azt mondja is,

hogy a legtöbb nőnek semmi jelleme sincs és bájjának felét változatosságában leli, még is azt merem állítani, hogy az ily nők csakis csekély kezességét nyújtanak arra, hogy hü társnők, gondos anyák és gondos háziasszonyok lesznek.

A nőnek megbízható, bár engedékeny jellemet kell magával hoznia, ha férje társaul és barátőjeül akar mutatkozni, a miért kénytelen arra, hogy szellemi tehetségek körülményeihez és állásához képest művelje, hogy fel foghassa férje törekvéseit. Azonban a szellemi tehetségek a kiképzése alatt, nem felületes tudást értek, mely esetkül szolgáljon a férj számára, hanem első sorban értelmet a jó háziasszony, hitves és anya komoly kötelességei iránt, mely kötelességeket fájdalom! mindinkább elhanyagolják, és melyek alig tartoznak már a leánynevelés sorrendjébe; továbbá élénk érdeklődést az irodalom és haladás terén megjelent termékek iránt, nehogy ezt az olasz közmondást lehessen rá alkalmazni: »Némely nő öly jó, hogy semmire se való!«

— Ha azt akarjuk, hogy a társulásban az erkölcsiség magas poléza éressék el, úgy a tiszta nőiesség mellett tiszta férfiaságnak is kell állania. Ugyanaz az erkölcsi törvény alkalmazható mindkét nemre. Megrendítőnök az arány oszlopát, ha azt a véleményül akarják érvényesíteni, hogy mivel a nemek

különbsége létezik, a férfi szabadon teheti azt, mi erkölcs és szokás ellen való, és ami a nőnek, ha azt elköveti, semmivé teszi hírnevét. A házasság képezi a nő tulajdonképeni emancipációját; házat alkot neki, mely olyan mint királyság, melyben szerelemmel, barátsággal és szelidséggel uralkodjék.

Boldog házasságok képezik az állam és társadalmi élet alapköveit. Hü apák, jó anyák gyermekeiklegjobb mintaképei. A férj okos tanácsadót leljen nejében; támaszt kell képeznie, melyre a megpróbáltatás súlyos perczeiben támaszkodhassék; a hön érző nőnek pedig mindig van vigasztaló szava, ha beállnak a gondok és erejét különösen a szenvedések közt mutatja.

Az egerszegi elemi iskolák államosítása.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter Z. Egerszegnek a községi iskolák államosítása tárgyában f. évi április hó 20-án tartott képviselőtestületi ülésén hozott határozatában foglaltakat elfogadhatóknak találván, a vármegye kir. tanfelügyelőjét utasította, hogy a megküldött minta szerint a szerződést a várossal kösse meg és terjeszse jóváhagyás végett a törvényhatósági közgyűlés elé, hogy ennek megtörténtével a szervezés lényeg kimondható legyen.

A megküldött minta szerint az államo-

T Á R C Z A.

Hogy tett szert feleségre.

Elbeszélés: Rédei Lajostól.

Már 10 év óta nem láttam egyik kedves ifjú kori barátomat. — Mikor megláttam, már nos volt.

A régi nőgyűlölet oly boldog állapotban találtam, azca csaknem tündöklött a tartósnak izgréke boldogságtól egy annyira, hogy sokszor szemem akaratlanul is fényugaraktól bevilágított arcára tapadt s szívémben irigységhez hasonló érzés kezdett ébredezni.

De nem is csoda, hisz barátom házi főz-helyét, bővílet megmagyarázhatlan lehetete vette körül, mely rendkívül jótékonyan hatott reám.

Miként mondtam, valami megmagyarázhatlan titokzatos varázslat volt az, a mi engem ittassá tett; valjon a példás rend és tisztaság, mely a helyiségek mindenzugát ellepte, vagy az ésszerű, finom izlés, melylyel a lakosztály szobái rendezvék, és a szemet nem sértő kaczer pompa tette-e tündöklővé a művészi érzékel díszített otthont; avagy éppen a leirhatatlan kellemességgel, zajtalanul ténykedő háziasszony szorgoskodása idézte-e elő e bűbájos állapotot, nem tudom, csak azt érzem, hogy minden oldalról a boldogító béke lehelete vett körül.

Ébéd végeztével mily öremteljes megelégedéssel fogadtam elismerésemet, melyet önkézevel főzött izletes étellel felett kinyilvánítottam, a mit tettel is iparkodtam igazolni a mennyiben nagy pusztitást vittem véghez a feltalált eledelben s midőn a fekete kávé elfogyasztása czéljából barátom dohányzó szobájába vonultunk, felesége szepretreméltó módon a kerevet elé tolt az illatos

mokkával feltértett dohányzó asztalt és eltávozott, hogy mi zavartalanul és vígan varázsolhassuk vissza ifjúkori emlékeinket.

Csodálatteljes pillantással kísérték szemem az ifjú asszonyt s midőn barátom arcára tévedt tekintetem, leolvashatta a néma kérdést: »Miként vezette a sors karjaidba e szeretőre méltó leányt?«

S mintha barátom a néma kérdést megértette volna, így kezdé elbeszélést:

— Igen, nem is hiheted, mily rendkívüli sajtóságos körülmény képezi alapját az én családi boldogságomnak.

Egyedül annak köszönhetem kimondhatatlan boldogságomat, hogy egy izben kelletemél több pezsgőt ittam.

Mit? kiálték én, te, ki a józsánság megtestesülése voltál, pezsgőtől megittasodtál volna? Az lehetetlen!

Bár mennyire is hihetetlennek látszik, még is megtörtént.

No de lássad, majd elmúdom és el fogod látni.

— Midőn a jogtudói vizsgát szerencsésen lettem, s közeledni láttam az időt, hogy édes jó anyámnak, ki értem annyit áldozott, viszonzás-sam szívbeli jóságát; édes anyám levelét lettem asztalomom. E levelében arról értesít, hogy egy távoli nagybátyám — ki K. városban kiterjedt praxissal bíró ügyvéd — igen szeretné, ha vele érintkezésbe lépnek és a már terhessé vált iró-dáját átvenném.

Mint hogy azonban én, az időajtét testtel lélekkel a bírói pályára törekedtem, elhatároztam, hogy rokonom ajánlatát, kit különben sem ismerem, de nem is láttam sohafigyelman kívül hagyom.

Ép ilyen terveket kovácsoltam magamnak a jövőre nézve, midőn három jogász barátom meg lehetős zájjal betoppam lakásomra, magukkal hozván néhány palaccz francia pezsgőt.

— Ma, kedves öregünk, mondták ök, véget vessünk a te unalmas józsánságodnak, óhajunk — te vén szobatudós — hogy doktorságodat zárt körben megünnepeljük.

Nem maradt egyéb hátra, mint a már meglevő pezsgős palacczokhoz a magam részéről is néhányat hozni, hogy vigkedvű barátaimmal a valóságban, egy kis doktoros áldomást igyunk.

Vígan poharaztunk bele a sötét éjszakába; közbe visszaidéztük a mult kellemes perczeit és meghánytuk — vetettük a jövő súlyos terheit.

Múltáságunk felette kedélyes volt addig, míg R. barátom — talán emlékszel rá, leginkább arról nevezetes, hogy az ivásban ritkítja párját, el nem kezdte az öblös poharakat forszirozni; ezt nem bírta ki természetem s midőn láttam, hogy több a kettőnél, a vita hevében elosontam barátaim köréből, hálószómba lopódtam és házi posztó czipőbe s kabátba bujva, borközi állapotban ágyamra fektüdtem.

Az ital mértéktelen élvezete, — a mihez nem valék szokva — rendkívül bágyadtá tett. Pillám ölom súlylál nehezdedek szememre s nem sokára Morpheus karjaiban pihentem. Saját-ságos álmaim voltak, érzéki csalódásom közben angyali karok által emelve és vive éreztem magamat, leltem keresztül barangolta a képzelet világot s midőn az annyira kellemes, csodaszerű lény emberi alakot öltött magára, úgy éreztem magamat, mintha a világ forogna velem. S midőn ily lelki állapotban tovább szenderedtem, úgy tetszett, mintha szobám ajtaja felnyílne és egy női lény közeledne hozzám. Nagyon természetes, hogy nem lehetett más mint az én jó háziasszonyom, ugyanazért halkan és barátságosan megszólítottam: »Kedves háziasszonyom, kérem várjon még egy kissé a kávéval, ma később fogok felkelni, mert nem jól érzem magamat.« (Foly. köv.)

sítás végleges feltételei a következő pontozatokban foglalhatók egybe:

1) A vallás- és közoktatásügyi miniszter Zala-Egerszeg város összes elemi nép-oktatásügyét 1897. évi január 1-től kezdve állami kezelésbe átveszi, illetve a zala-egerszegi 6—12 és 13—15 éves tankötelesek törvényszerű oktatására az 1868. évi 38. t. cz. 80. §-a alapján a jelzett időtől magyar tannyelvű állami elemi iskolát állít s azt a szükséghez képest fejleszteni fogja.

2) Zala-Egerszeg város hozott határozata értelmében gondoskodik eddigi 12 tantermes iskolai épülete és az eddigi polgári fiúiskolai helyiség számbavételével esetleg a jövőben még szükségessé váló új iskolai épületek felállításával az oktatási czélokra mindenkor szükséges helyiségekről s elváltatja azok állandó jó karban tartását s évenként a nagy szünetidőben belső takarítását és meszelését.

3) Átadja a város leltár mellett az állami elemi iskola számára a községi iskola használatában volt mindennemű eddigi butorzatát, felszerelését és taneszközeit; gondoskodik jövőben is az iskolai helyiségek kellő butorzása és a butorzat jó karban tartása felől.

4) A város a közoktatásügyi tárca javára a kir. adóhivatalba szolgáltat évenként előleges részletekben fizetendő évi 5000 frt járulékot, melyvel szemben azonban az 5%-os adófizetés alól a város mind addig felmentetik, míg állami egyenes adója oly összegre nem emelkedik, hogy az utána eső 5%-os adó az évi 5.000 frtot felül nem haladja.

5) Az állami elemi iskolába járó mindennapi tankötelesek az állami elemi iskolában megállapított tandíjat és felvételi díjat, valamint a 15-krajczáros tanítói nyugdíjilletéket fizetni tartoznak, azonban a szegénységüket kimutató növendékek az 1868. évi 38. t. czikk 51. §-a alapján a fel, vagy az egész tandíj alól felmentetnek.

6) Végre az egyes tanévek után fizetendő 12 frtos nyugdíjjárulék viselése az iskola államosítása után is mindenkor a város terhe marad.

7) A városnak a fentebbi pontokban részletezett hozzájárulásával szemben kötelezi magát a közoktatási kormány, hogy az állami elemi iskolának összes személyi és dologi kiadásairól gondoskodik; a községi iskolánál jelenleg rendes választás alapján alkalmazott összes okleveles tanerőket eddigi fizetésük, már élvezett korpótlékuk és a szabályszerű lakbér élvezete mellett az állami elemi iskolához átveszi oly megjegyzéssel azonban, hogy az ezentúl esedékes korpótlékokra nézve az 1893. évi 26. t. cz. 2. §-a lesz mérvadó.

8) A beiratkozott tankötelesek számának emelkedésével a közoktatási kormány az állami elemi iskolához annyi rendes tanerőt alkalmaz amennyi, ezek oktatására, figyelemmel az 1868. évi 38. t. cz. 27. §-ában foglalt rendelkezésre, szükséges leendő. Az ujonnan alkalmazandó tanerők javadalmát mindenkor a közoktatási kormány állapítja meg, de ez nem lehet kevesebb a város által most nyújtott javadalomnál. Az állami elemi iskolánál a tanulók számára képest méltányosan megállapítandó hitoktatási díjak szintén a közoktatási kormány viseli.

9) Ezen szerződés hatálya alá az iparos tanonc és az alsófoku kereskedelmi iskola nem tartozik.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Főispánunk a királynál.** Dr. Jankovich László gróf, vármegyei főispánja a f. hó 11-én adott általános kihallgatáson mondott köszönetet O felségének azon királyi kegyért, melylyel Zalavármegye élére főispánnak kinevezte.

— **Uj anyakönyvvezető.** A m. kir. belügyminiszter Zalavármegyében, a draskoveczy anyakönyvi kerületbe anyakönyv-vezetővé Mráz Nándor, ottani körjegyzőt nevezte ki és őt a házassági anyakönyv-vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbizta.

— **A stridói plébános.** Baranasic György, a stridói plébánia patronusa által újabban kinevezett krateskói plébános, a zágrábi érsek által eddigi állásától föl nem mentetvén, az ekként újból üresedésben levő plébániára értesülésünk szerint Festetits Jenő gróf ur ő méltósága Ivko János petaranci plébánost prezentálta, kinek a megerősítése a zágrábi érseki szent-széktől a napokban megérkezik. Az új plébános Bisztriczéről való s így Zalavármegye szülőltje.

— **A „Dunántúli Közművelődési Egyesület” igazgató-választmánya** Széll Kálmán einöklete alatt f. hó 6-án Budapesten tartott gyűlésén az elnök indítványára elhatározták, hogy a Dunántul négy községében új ovodát álltanak, a perlakit meg megnagyobbitani kellvén, oda egy második óvónót alkalmaznak. Ugyanakkor a jövő évi költségvetés megállapítása után a magyarnyelv tanításában sikereket elért tanítók jutalmazására 500, a nép- és vándorkönyvtár felállítására 1000 frtot szavaztak meg.

— **A déli-vasut mérlege.** A déli-vasut igazgató-tanácsa részéről kiadott 1895. évi mérleg szerint a társaságra nézve ez év jóval kedvezőlenebb volt az előző évinél. Az összes vonalak nyers bevétele 578.872 frt csökkenést mutat fel az előbbi évhez képest, míg a tisztá jövedelem 229.444 frttal apadt. Érdekes az is, hogy a mérlegen tehergyanánt 3.239.638 frt váltó-árfolyam veszteség szerepel.

— **Kifogott hulla.** F. hó 16-án Mura-Füreden egy ismeretlen női holttestet találtak a Mura melletti iszapban. A hullát alkalmassint a mult heti ár vethette itt ki. Kiletét nem tudják. A hulla már feloszlanak indult. Ruházata mindazonáltal bizonyítja, hogy jobb osztályból való. Ujjain több arany gyűrűt találtak. Egyelőre a stridói halottas kamarába szállították, bevárva a hivatalos vizsgálat megejtését.

— **Vizsgálatok.** A helybeli közs. elemi iskolában az évrő vizsgálatok holnap és holnapután tartatnak meg. És pedig hétfőn 8—9-ig az I., 9—10-ig a II., 10—12-ig a III., d. u. 2—4-ig a IV. fiúosztályban; kedden ugyanezzel a beosztással a leányoknál. A záróünnepély itt is 27-én, jövő szombaton lesz.

— **A Csáktornyai iskolaszék** és a német nyelv. Ab ovo a csáktornyai községi elemi iskolánál az első osztályban három nyelven tanították az írva-olvasást: magyar, német és horvát nyelven. Ezen pedagogiai nehézségeken, mondhatni absurdumon segített az iskolaszék, a mikor még 1881-ben a testület indokolt fölterjesztésére elhatározta, hogy a német nyelvű írva-olvasást csak a 2-ik osztályban kezdeti meg az elemi iskolában. Azóta alig múlt el 1½ tized s most újabb lépést tett az iskolaszék Csák-

tornya iskolájának, illetőleg a város nemzedékének nagyobb mérvű magyarosítása felé, a mennyiben a német nyelvet a 2-dik és 3-ik osztályokból is kiküszöbölte s kimondotta, hogy a német írásra és olvasásra csak a IV. osztályokban taníttatja a város fiait és leányait. Nem tekintve azt, hogy ezzel a döntéssel az apró tanulók túlságos megterhelhetése megszűnik, nem eléggé dicserhető hazafias határozatot is hozott az iskolaszék, mert a régi czopfon változtatott és hatalmas részt ütött azon az elavult, indokolatlan fölfogáson, mintha a német nyelvet egyenlő mértékben kellene taníttatni iskoláinkban a magyarral. Elérjük vele, hogy nem forgácsoltatik szét többé a tanítási idő s az így nyert órákat a magyar nyelvnek intenzívebb tanítására és gyakorlására fogják fordíthatni.

— **A helybeli alsófoku iparos-tanonc** iskolában mult vasárnap tartották meg a záró-vizsgálatokat iparkiallással kapcsolatosan. Ez iskolában, mely egy előkészítő- és három rendes osztályból áll. 47, 61, 23, 10, 141 tanuló iratkozott be az év elején és pedig kalapos 2, csizmadia 22, fazekas 9, szabó 14, kőműves 5, nyerges 1, kovács 8, költőgyártó 5, mázoló 4, sütő 13, fodrász 3, czipész 10, kékfestő 4, bádogos 3, asztalos 4, kárpitós 1, lakatos 8, mészáros 3, kerégyártó 1, kereskedő 22. Ezek közül fölszabadult 5, közben 9; elköltözött 10; nem osztályoztatott 13; az osztályt ismétli 30; felső osztályba léphet 79. — Az iskolában Pálya Mihály igazgatása alatt 4 tanerő tanított. Ez évben a hittant is tanították.

— **Megbotránkoztató** eset történt m. hó 20-án Varazsdon, melynek folytatása e hó 17-én volt a varazsi kir. törvényszéknél, befejezése pedig majd a fogházban lesz. — Május 20-án a szoboticzai tanulók részére Benkoveczen majálist rendeztek. Stamperger Antal varazsi joggyakornok ugyanabban az időben ott mulatván, a tanuló-ifjúságtól elcsent egy zászlót, melyet felöltőjébe csavarva, Varazsra vitt. Még ugyanaznap este Hajas vendéglőjébe ment a zászlóval, ahol dicselkedett azzal, hogy magyar zászlóra tett szert. Mivel senki sem hallgatott reá, innen csakhamar egy kávéháza ment, ahol elővette a magyar zászlót, nagy hangon magára hívta a kávéházi közönség figyelmét s orrát a zászlóba fujta, azt összetépte s földhöz vágva azon toporzékolt. Erre két, a vasutról hazaérkező ferenczrendi-szerzetestől gyufát kért, hogy a zászlót elégesse. Az egyik szerzetes (Varga) megbotránkozva s azzal utasította vissza a kérést, hogy nem ad gyufát, mert ő magyar. Stamperger joggyakornok megbotránkoztató magaviseletének egy honvéd főhadnagy vetett véget, aki kijelentette, hogyha megmeri gyujtani a zászlót, levágja a karját. Ezekután a kávéház tulajdonosa a vitéz gyakornokot kiutasította helyiségeiből. Stamperger egy másik kávéháza ment, ott is a zászlóval elvtárakra. — A végtárgyalás ebben az ügyben e hó 17-én a varazsi törvényszéknél volt. Számos lauu idézetelt be. A törvényszék tekintettel arra, hogy részeg fövel követte el a botrányt, hat heti, minden pénteken börtönnel szigorított börtönrre ítélte el Stamper-

gert. Varazsdon általános megbotránkozást szült Stamperger esakelkedete.

A tanképesítő-vizsgálatok e hó 19-én fejezték be a csáktornyai áll. tanítóképző-intézetben dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő elnöklete alatt. A 22 jelölt közül 1 visszalépett. 1 két tantárgyból s 2 egy tantárgyból felévre visszavetettet. Képesítette 18 még pedig: jeles eredménnyel 7, jó eredménnyel 10 és elégséges eredménnyel 1 jelölt. A jelöltekhez kir. tanfelügyelő a vizsgálat eredményének kihirdetésekor beszédet intézett, melyben őket a tanítói hivatás nagy fontosságára emlékeztette: s Isten áldását kívánta életükre és működésükre.

Millenniumi Kalauz Kiállítási Utmutató, a fő- és székváros, valamint a kiállítás területét írásban és képen hűen és érdekesen mutatja be az olvasónak. A Millenniumi Kalauz Kiállítási Utmutató Budapest térképével van ellátva s czélszerű és szakavatott beosztásánál fogva, hivatva van arra, hogy a fővárosba érkezőket végigvezesse Budapest és az ezredéves kiállítás területén, felsorolja és illusztrálja annak nevezetességeit és látványosságait, megjelöli az irányokat, melyeken kitérősködés nélkül eligazodhatik, szóval birtokosának kellemes és szórakoztató tolmácsa leend. Ára 50 kr. kapható: Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében.

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) nyomdaüzlete részére egy tanuló felvételt. 3-4 középvagy polgári iskolát végzett ifjak előnyben részesülnek.

C S A R N O K.

A kiállítási faluról.

Írta: Dr. Kovács Gyula.
(Folytatás.)

Mindszenti portának jutott a 4-ik szám. Takaros udvar. El van látva mindeuvel, még a galambdúcznak, tejeskösögtartónak, görénak, ólaknak is jutott hely az udvaron. Csongrád megye építette. A ház maga az utcára vet, homlokzata díszes faépítmény, tetőzete előrebukó, a homlokzat falán vízvezető deszka fut végig. Mindkét szobája be van népesítve. Ünnepi hangulat mind a kettőben. A hátsó házban a fiatalok vannak együtt. A menyecske kártyát vet, kisebb huga mindkét karjával az asztalra könyökölve lesi a kártya jóslatot, mellette áll a jövendőbelije, mosolyog, ugy látszik, nem sok figyelmet vet a sógorasszony meséire. Az első házban az öregek vannak. Az ösbajszu gazda újságot olvas, az asszony bibliját forgat.

Az 5-ik szám alatt a kalotaszegi ház fekszik. A ház előtt virágos kertecske. A rózsafa, a pünkösdi rózsza, az orgonavirág nem hiányzik belőle. Faház ez, kontyos fűdéssel. Végigfutó tornácznak utcára néző elejét csinos farács takarja el. Az utcaajtó festett hályványfái, a dúcfedél, a leveles kapu oly vonzó, oly kedvesre. Bent a házban most ért véget az eljegyzés. Völegény és menyasszony már megcsesélték a nászajándékot, a kérő is elégtlen mosolyog, nem hiába járt. A fátyolos menyecskében n leendő nászasszonyra ismerünk, süteményt hozott a fiataloknak.

A szomszédos ház Somogy megye ekes eskölyi háza, mellette a torockói, a festői torockói népviselet bemutatására. Ez a torockói nép eredetileg Stajerból került. Ma egy szálig mind magyar. A fuj szépségét egész Erdélyben széltében-hosszában ismerik. Az első házban nem laknak, az a

véndégeknek való. Ebben áll a magas ágy, melyben három sorban 2 darabjával hat párna van berakva. A párnahéjak lilommal vannak kivarrrva, kék, fekete és pirosban. Az ágy mellett a festett láda áll, e mellett padláda a föltött a falra való deszka, az ablakos sarokban végül az asztal. Ezt üli körül e pillanathban a háznép. A pártás leány tükör előtt ül — a fémplomba készül s csinostítja magát. Az asszony a cziframellényes fiának mutogat az abécében.

A 8-ik szám alatt a nógrádmegyei Peityik István építkezett. Ki is írta a ház homlokzatára, hogy »Isten segítségével« végezte be a munkát. Ez a ház az internationale színében gazdag. Piros az asszony szoknyája, a leány hajpántlikája, a fejkendő, a vállraváló, de még a eszma is. Bemutatom az itt egybegyűlt társaságot. Az a kis hamiskás szemű szőke ott a balszélén a jövő aratás után kerül fölkötő alá; alig 16 éves a szemtem, s már is kéréje van. A daliás legény ott mellette, a bátyja, a család szemefénye. Az a rökaprémcs, kékposztós bundája a szomszédból került komámasszony — most tereferélnek együtt, — elmennek-e a szomszédfalusi búcsúra?

A szíves olvasók jól jegyezzék meg maguknak a 9-ik számot. Emelet és ajtó nem szükséges, — el nem lehet tévesztetni. Ez a ház a legtöbbszörösebb magyar építkezést, a sátoros tetőt mutatja. A legsötétebb Göcssejéből való. Mikor Jankó kollegámmal elmondtuk a megyei alispánnak, hogy Zebeczkéről akarunk tyust vinni a kiállítási faluba, — nem hitt szavainknak!

Választásunk jó volt, — mutatja az a tetszés melyben ez a rózsafüzéres festésű, elől tornáczos ház részcsül. Az egész udvar körül van építve. A gazda éber szeme belát mindent: ólat, pitvart, lakó szobát — mindent, — mindent!

Szívesen mutatnám be itt is a kiskomáromi menyecskét, kinek selyemruhája, kaczkiasan hátrakötött kontya — előre tudom — sok tetszést fog aratni, ha nem kellene a szomszéd házba sietniünk, a hol most ritka látvány tárul szemünk elé: konvenzió-fizetés folyik. Beállított a pitykegombos nadrágu kondás a széleskarimájú kalapjára büszke gulyás. A kondás számadása — ugy látszik — már rendben is van; a gazda leolvasta az ezüstforintosokat az asztalra; a számadó kalaplevéve áll előtte — a hűségcs Bodri kutya melette. A gulyás az ajtóban állapodott meg, ott várja be, míg a másikkal elvégezte a sort a nemzetes ur.

Annyi természetesség, annyi naivság alig van csak egy ház bábalakjainak jelenetezésében, mint a szomszédos borsodiban. A gyékényből vert tetejű ház rácsos kapuján belépve, takaros udvart, a pitvarban sürgölődő kövesdi menyecskét találunk.

Nagy eset van a háznál! Az »ember«, mikor még együtt ették a huszároknál a Sziráki Józsiával a prófontot, meghívta vendégségre a jó fegyverbajtársát. Most jött el — a hűgavál együtt. Ki is öltöztek a lelkeim! A sziráki leány ám csak selyemben meg bársonyban jár, a legény szürét meg hal hétig varrta a miskolezi szabó, — majd hogy a szemét rajta nem hagyta! Vigan koczinának egymással — mint régi jó pajtásokhoz illik — a legények, e ház Zsuzsója meg vigan önti a kancsóból a kerti bort.

Kérem ne szomorodjanak el tüstént, ha Veszprémmegye oszloptornáczos házába lépnek! A szent-gáli nép nem mind ily öreg ám, mint a mi itteni alakjaink. De hát a

népviseletért, meg a multak emlékeért sokat meg kellett tenni. Ez a bakonyközei nép hajdan udvari vadász- és kanász-szolgálatokat végzett; ma csak az örege tud róla. A néni is a kemencze mellett, a mint ott a czirstot czirogatja, bizonynyal csak a multra gondol, és az ősz Szemző bácsi, a mint az ablak mellett ülve pipája füstjét eregeti, ezeket a mult emlékeit fejtegeti az Andris kanász előtt a ki a hétreváló szalonájárt jött be vasárnap reggelén.

Már előre tudom, hogy nagy kíváncsisággal várják a megnevezését A 13-ik számú háznak, mert ezt a házat mindenki, a ki még látta, dicsérte, magasztalta. Az a rokokoszenv-e az oka, melylyel a csángók iránt viseltetünk, avagy azok a zöld alapon tarka virággal festett ablakdeszkek, avagy az a csín, tisztaság, mely a házat környezi? — nem tudom, de az bizonyos, hogy mikor én e nép között jártam, a nép józan takarékosága, az asszonynép keresetlen tisztaság, a vallásossága, barátságos modora engem is egyszerre megnyert. A ház egész belső berendezése, az egyöntetű styllben készült butorok, a kerti virágokból koszorut fonó leányok méltó képét nyújtják a takaros keretnek!

A falu végére értünk! Elhalgatok — mert a mit itt látnak, az már magától beszél. Tizenhét cigány van itt egybegyűlve, sátor alatt tanúazva és a putri körül. Egyik szeptel kovácsol, a másik katlant foltoz, a harmadik gazdátlan tyukot főz, pipát a negyedik stb. József főherczeg telepítette őket ide. A falu nem is lehetne el nélkülök, — valamint ők sem a falu nélkül!

* * *

Az ország németajku lakossága népeletének bemutatására Szeben megye száz, Metzenez város német, Torontálmegye sváb, Nyitra vármegye felvidéki német házakat építették. Ez a négy ház nyitja meg a nemzetiségi sort!

A szásház oszlop tornácosa pitvarára a Laube-ra lépcső vezet. A szászok festői viseletében 5 alak van a házban, melynek butorzata egyöntetűen eredeti szász festéssel készült. A falakon ónkanták és tányárok, tarkavirágu tálak, — az asztal le van takarva, mint mikor valami készül; csillog, fénylik minden! A menyasszonyi díszbe öltözött leány nyugodtan teszi kezébe választójának a magáét, az öregek áldása rajtuk.

(Folytatása következik.)

VASUTI MENETREND.

Budapest felől: érk. 1.14, ind. 1.17 (gy. v.); 5.51—6.06 (sz. v.); 12.57—1 (gy. v.) 4.01—4.15 (sz. v.); 6.9.56 (v. v.) Prágerhof felől: é. 4.36—4.39 (gy. v.); ind. 5.52 (v. v.); 11.29—11.39 (sz. v.); 3.59 4.02 (gy. v.); 9.55—10.07 (sz. v.); Z-Egerszeg felől: é. 8.42, 9.42; i. reg. 6.00, d. u. 4.28. Varazsd felől: é. 4.20, i. 4.49, 5.40—6.15, 11.13—11.44, 12.50—1.20, 3.50—4.20, 9.30—11.17 órákor.

Felölös szerkesztő: Segéd-szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF. ZRINYI KÁROLY.

Kiadó és laptulajdonos:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR).

Sve pošiljke tiču se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime **Margitai Jožefa** urednika u Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara **Fischel Filipova** kam se predplate i obznanje pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: u svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . 4 frt.
Na pol leta . . . . 2 frt.
Na četvert leta . . . 1 frt.
Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznanje se poleg pogodbe 1 fal računaju.

Službeni glasnik: »Čakovečke Šparkasse«, »Medjimurske Šparkasse«, »Šparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Milenijske svetčanosti.

Osmoga juniuša u Budimpešti bil je glavni milenijske prošlave. Divno mu je vréme poslužilo. Vu jutro sakupili su se na generalskog livadi vu Budimu vsi sudionici poklonstvene svetčane povorke, od kuda su ob 9 vuri krenuli ustanovljenim redom pred kraljevski dvor, gde su vse zemaljske i municipalne zastave — vsih skupa 100 na broju — pred Njih. Veličanstvi sagnute. Njegova Veličanstva kralj i kraljica ter ovde b braveći članovi vladarske liže nadvojvode: Fridrik, Jožef, Jožef August, Ferdinand velevojvoda toskanski, Leopold Salvator, Ljudevít Salvator, Franjo Salvator, Ferdinando Salvator, Eugen i princ Filip Koburg, ter nadvojvokinje: Štefanija, Izabella, Augusta, Alica, Marija Anna, Elisabeta, Klotilda i Marija Doroteja sakupili su se vu salonu kraljčinu, od kuda su stupili na balkon, kad je banderij stupil pred dvor. Kad su se zastave sagnule na poklon nastalo je burno klicanje kralju i kraljici, — a Veličanstva se milostivo klanjajući zahvaljivahu.

Pokohdoh je Njegovo Veličanstvo razgledalo banderij ter mu izjavilo svoje zadovoljstvo krenula je povorka iz kraljevskog dvora vu cirkvu svetog Matije po korunu svetoga Štefana i krunitbene insignije, a tada je pošla preko Margaretskog mosta i Leo-

poldova ringa pred novu palaču državnoga sabora.

Na četu povorke iahalo je šest glasnika s trubama; za njima sjajni banderij iz svih magjarskih varmegijah sa zastavam predvođen ministrom Perezelom; za tim sjajna grupa od 45 članova magjarske liže na konjih; zastupnici klera vu gala-kočijah; gala-kočije glavnoga grada; eskadrona husarah; jedenajst magnata sa zastavama zemalja ovim redom: Erdelj; grof Andraš Bethlen; Bugarska; grof Jožef Teleki; Kumanija; grof Zeno Csáky; Lodomerija; grof Imbro Széchenyi mlajši; Galicija; grof Mihajlo Esterházy; Srbija; grof Stefan Keglevich; Bosna; grof Gejza Andrassy; Slavonija; knez Nikola Pálffy; Horvatska; grof Theodor Pejacsevich; Dalmacija; grof Franjo Nádasdy; Magjarska; Bela Vay.

Iza stjegonoša stupala je magjarska krunska straža, a za njom vožene su šesteropregom dvorske gala-kočije s krunitbenim insignijama, kočije bile su sprevdjane noćelnicu grada, krunskom stražom i častnici. Za krunskim insignijama vozili su se vu šesteroprežnih gala-kočijah obedva kraljeva povjerenika knez Pavel Eszterházy, i Koloman Tisza ter obedva krunska čuvara Jožef Szlávy i barun Bela Radvanszky. Vu sledećim kočijama sledili su opredeljeni za nošenje krunitbenih insignija članovi magjarske liže:

grof Aladár Karátsonyi, grof Gjuro Mailáth, markgrof Aleksander Pallavicini, i barun Julio Révay ter zastupnici: grof Albin Csáky, Gejza Josipovich, Julio Justh, Ivan Klobušitzky, barun Fedor Nikolisch, grof Karlo Pongratz, Štefan Szluha i Eugen Zichy; na dalje stupaše eskadrona husarah, — a za njom su se vozili vu sjajnih kočijah knezprimas Vaszary, dvorska, pratnja, ministar-predsjednik barun Bánffy i minister a latere barun Josika; sledile su sjajne kočije bana Khuen-Hédervárya, kr. tavernika grofa Franje Zichya, kr. dvorskog meštra grofa Gejze Szapárya, kr. vrh. komornika grofa Aladara Andrassya, kraljevskog vrhovnog p. eharnika grofa Tassila Festeticsa i kr. vrh. stolnika grofa Imbre Szécsenya mlajšega.

Napokon su sledjili vu sjajnih kočijah grof Tibor Károlyi, podpredsjednik magjarske liže; grof Ljudevít Appony, vrhovni dvorski maršal, grof Ladislav Pejacsevich, grof Franjo Erdödy, grof Antun Czirák, grof Julio Szapáry, Desider Szilágyi i više magnatah i zastupnika.

Pred sgradom parlamenta bili su za prohoda na posebnoj tribuni sakupljeni članovi diplomatskog sbara, koji su stigli posebnim vlakom iz Beča, za tim austrijski ministri, članovi austrijske delegacije i parlamenta ter članovi inozemne štampe.

Na jezere i jezere občinstva stajalo je

Z A B A V A.

O nad-imenih.

U Magjarskoj Horvatskoj, Niemačkoj, Ruskoj, Turskoj i valjda posvud, kud ljudi po dvieh nogah hode, imaju tu bedastu navadu nadimena si davati i time se razdraživati, kak da i bez tog izmišljanja nebi dosta bolih na svietu bilo. Ovak se postovani Avaić, jer je jednoč, još za svoje mladosti nekakovu zmešariju imal na solari, odmah je pričel »solar« zvati, ili bolje dragi du ona to nadime metnuli i kakti takov je i a grob otišel. Tak se zove Kiš-malek, Kezel-kozlek, Pintarić-salaminko i t. d. Drugi opet dobe imena: puklavec, čoravec, kehla-vec, šepavec, belko, hrdjavec: sama nadimena, koja ljudem njihove falinge spočitavaju, na kojih su oni baš toliko krivi, koliko rimski cesar Augustus na milenijumskoj izložbi u Budapešti. — I baš radi toga sam ovu navadu odmah iz početka bedastom navodom nazval.

Ali niti nije teško takovo nadime čovjeku izmisliti. K tomu nije potrebno baš puno sečke u glavi imati; jer takove izvanjske telesne falinge lahko svaki vidi, koj ima oči u glavi.

Medjutim ide to više krat zalibože tak daleko, da se polag tog nadimena i pravo ime dotičnoga zaboravi i da dečki i dievoj-

čice na ulici samo nadime istoga poznaju, dočim njegovo pravo ime nikada još niti izgovoriti nisu čuli. U takovom slučaju mogu onda stranjski ljudi dojt i nepriliku, akoprem su posve nedužni i ništ nemru za to.

Takovu jednu pripoviest hoću vam ovde pripoviedati.

Dojde vam tu u sredini lieta jedan skroz i skroz učeni professor iz Budapešte u Keszthely. Tam dohadjaju mnogi stranjski po lietu, jer ondešnji krevari čovjeka nesleću čisto, nego samo vu pol, ondešnje pučanstvo je prijateljno a okolica osobito liepa i vugodna. Čovjek more po najlepših bregovih hodati i videti, da je naša zemlja ravnici kvrgasta i puklava, ali da ju je gospodin Bog ipak tak liepo skup dozil, da nemore biti liepše; a čovjek se onde more i u Balatonu kupati i u vodi na pesku sedeć vodom prekati kak zaba, bez da bi zato ikomu moral odgovoran biti, a prosto mu je i ribare gledati kak iz te mlake vleću svojimi mrežami fogaše, krape i druge raznovrstne ribe, koje koje onde na miestu more i od ribarov kupiti, ako ima novac i ako se zna šnjimi magjarski dospomenuti.

I čovjek more biti kvrgasti i puklavi kak god i naša zemlja, i šiep i šepavi, a ipak zato more imati najliepše srdce i čud. A ako bude zvriemenom svoje glave, samoladan i zloban, tak to budeš ti na sudnjem

danu imal odgovarati radi tvojega draženja i bockanja i vekivečnog zmišljanja.

Professor anda, koj cielo lieto za kojigami sedi i po njili ziskava, kak su naši stari meso pekli i jeli, dok još nisu Jerovčani knjim svojimi lončeki i ranglicami hodili — i kak su kuhali pivo i pili, dok im još Totički nisu svoja stekla na prodaj nosili, takov professor, naravski da hoće jedan krat i čistoga, friškoga zraka u svoja pluća uvlačiti tam pri jezerci i po bregih oko Keszthelya. Posto pak je po bregovih hod malo ležki, t. j. težeši od hoda po peštanskom taracu ili po sienčanoj promeni, stoga si hoće malo jaču i deblju batinu kupiti, a u tom mu bude svaki prav dal.

On na ulici spazi dečeca u Adamovoj obući i u ponošenom ali čistom odielu pak makar je i pokrpano. Dečec u jedne tačke pobira, kaj od krav otpada i od konjev; jer on je siromacec ali pametan, pak zna, kaj je po cestah i vulicah smetje to je na polju i senokošab zlato. Toga anda dečeca professor nagovori i hoće od njega saznati, gde bi si mogel jednu dosta debelu i jaku batinu kupiti.

Dečec vzeme svog slamatog skrljaka iz glave, i veli prijateljno, kak se to već Keszthelyska dieca od svojih skroz finih učiteljah reče; »Nek samo idu tu u štacun k-jarcu, on takove trži i na stotine«.

na vucicah, kojim je prolazita povorka, a mnogobrojne tribine i vsi obluki bili su puni občinstva.

Kad je svetčana povorka stigla pred palaču državnog sabora, opredeljeni magnati i zastupnici dignuli su kruničbene insignije iz kočijah, ter ih odnesli vu sjedničku dvoranu, gde su ob 11 vuri obedve liže držali zajedničku sjednicu.

Pokehdob su se članovi sakupili, uvedeni su nadvojvode i odpraćeni su na odredjena mjesta, dočim su nadvojvodkinje išle vu ložu.

Predsjedati su vu ime magnatske liže grof Tibor Károlyi, vu ime zastupničke liže Odesir Szilágyi, a jedini predmet dnevaoga reda bil je nakon pozdravnih govora predsjedničkih: Čitanje zakonskoga članka, kojim se uzakonjuje uspomena na proslavu jezzeroljetnice Magjarske.

* * *

Već sama divna palača novog parlamenta na dunavskoj obali, koja je današnjom svetčanošću otvorena, kadra je, da svakoga osobito zanima. Na velika vrata ulazi se k velikom stubištu, koje podpiru i nose stupovi od švedskog granita i čerlenog i žutog mramora. Na stropu naslikan je grb Magjarske i dvé alegoričke freske od profesora Lotza: neoborivost zakona i apoteoza ustava.

Prije nego li se udje vu veliku dvoranu za svetčanosti, vidi se na lévoj strani na mramornoj strelci mramorna ploča, vu kojoj je diletom urezan milenijski zakon.

Dvorana za svetčanosti okrugla je, ima 20 metara vu promjeru. Okružuje ju stupovlje od raznobojnog mramora, a medju stupovi stoji na podnožjih pod baldakini 16 magjarskih knezovah, liveni od cinka polychromnim načinom, a nad njima njihovi grbovi.

Dvorana je bogato pozlačena, obluki ukrašeni dragocjenim slikarijama. Mramorni pod pokrit je sagovi. Naprotiv ulazu poslavljen je stalak za korunu ter sjedala za predsjedničke i bilježničke. Na desno i lijevo

estrade podignute su tribine za nadvojvodkinje i diplomate. Na galeriji, gde imade samo za 96 osoba mjesta, smjestili su se članovi austrijskoga parlamenta i delegacije ter stranijski novinari.

Pokehdob je koruna svetog Štefana s ostalim insignijama uvešana vu dvoranu ter postavljena na mjesto, poredali su se oko nje čuvari, na što su ušli uz klicanje nadvojvode.

Uz najveću napetost slušateljstva ustal je za tim podpredsjednik magnatske liže grof Tibor Károlyi, ter je shodnim govorom odprl sjednicu.

Iza toga govora, prečtel je bilježnik Antun Melnar sankcionireni milenijski zakon, koji je pvzdravljen zanosnim klicanjem.

Time je sjednica zaključena. Članovi dvora izpraceni su klicanjem iz dvorane, ter su se zaputili natrag vu kralj. dvor. Članovi parlamenta zadržali su se pol vure zaradi odmora vu pobočnih sobah, a za tim je čela svetčana povorka opet krenula vu Budim na poklon pred Njegovo Veličanstvo.

Krunske insignije opet su odnešene vu dvorske gala-kočije, ter je povorka krenula Vačkim bulevardom trgom Frauje Josipa, mostom-lančanikom vu Budim, gde su koruna i ostale insignije pospravljene vu kraljevskoj palači vu dvorani za audijencije. Kod insignijah ostala je počasna straža.

KAJ JE NOVOGA ?

Nadvojvoda Ljudevit Salvator.

Ovih danah stigel je vu Beč rēdki gost: nadvojvoda Ljudevit Salvator, rođeni stric nadvojvode Leopolda Salvatora i stariši brat ljeta 1890. izčeznuloga Ivana Ortha, nadvojvode Ivana Salvatora. Nadvojvoda Ljudevit Salvator živi redovito na otoku Malorci (Baleari) ter se bavi etnografskim i zooložkim studijama. Kakti pisec izvrstnih knjigah on je na dobrom glasu, pak se i vezda misli, da je nadvojvoda došel vu Beč

da udesi izdanje koga djela. Nadvojvoda koji je rođjen 4. augusta 1847., vlasnik je 58. pješacke regimente i oberster ter nije oženjen. Odsel je vu carskom dvoru bečkom.

Nadvojvoda Otto.

Nadvojvoda Otto, koji se sada nalazi kakti oberster vu Sopronu, bit će doskora imenovan generalmajorom i zapovjednikom brigade vu Beču. Nadvojvoda će se sa svojom familijom nastaniti vu palaču vu Augartenu. — Obedve najmlajše kćeri pokojnog nadvojvode Karla Ljudevita, Marija Anunčijata i Elisabeta, preglasene su punoljetnim. Prvoj je 20, drugoj 18 godina.

Naša vojska.

Prema predlogom, podnešenim delegacijam, imati će austro-magjarska vojska ljeta 1897.: 12 generala topničeva i konjaničeva; 72 podmaršala, 110 generalmajora, 349 oberstera, 391 podoberstera, 679 majora, 2840 kapetana I. razreda, 1235 kapetana II. razreda, 5305 nadporučnika i 4965 poručnika, — skupa 15.958 oficirova.

K tomu valja još pribrojiti: 2027 svećenikah, auditorah i računovodjah; 2057 vojnih činovnikah, 530 profoza i raznih vojnih poslužnikah, — anda skupa: 20.572 gagista.

Nadalje imati će vojska: oficirskih zamjenikah 2242, podoficirova 37.707, vodnika i vojnika 223.004, oficirskih poslužnikah 17.879, invalida vu lokalnoj obskrbi 766. Cjelokupna obranbena jakost broji anda 302.169 osobah.

Kod ratne mornarice imade: 680 oficirah (2 admirala, 2 podadmirala i 5 contre-admirala), 8 svećenikah, 9 auditorah, 62 doktora, 238 tehnički činovnikah, 353 ina činovnikah, 108 poslužnikah, 1367 tehničkog pomoćnog osoblja, 7500 mornarah, — skupa 10.325 osoba. Po tom broji prezentno stanje čele obranbene jakosti vu miru 312.494 osobe.

Erarskih konjah imade vsega skupa 53.922.

Professor stupi u štacnu u kojem je baš sam gospodar bil i uljudno reče: »Prosim gosp. Jarac, ja bi si rad jednu malo deblju batinu kupiti«.

Vi bi na to morali srditost štacnarevu videti! On se najme nije jarac vzal, nego Stern, kak se to mnogi poštovani bradicom zove; ali jer je svojom špičastom bradicom, posve proti svojoj volji, rečenju životinji bil spodoben, dali su mu to nadime, a dečec nije nikaj bil kriv, da je Stern mislił, professor ga hoće bockati, te je kakti kuhani rak u celom licu čerleni iza pulta skočil, neizmerno pričel psovati, i profesora, koj se tomu niti nadjal nije, bez svakog oklevanja iz štacana van hitil i to prek dečecovih tačkah tak, da sa zipraščale i se potrlje. Professor si je ravnič pri tom na mehko legel, ali mu baš nije bilo prevugodno.

Ovak se more čovjeku dogoditi timi nadimimi. Kad bi se ljudi toga odučili, mnogo neugodnost bi tim i sebi drugomu prišparali.

Sad se mnogi dobroćudni četvec boji za dečeca i misli, taj sad dobi doma puna pleča, kad s potrtimi tačkami dojde. Četvec nek se umiri, jer professor je takaj dobroćudan. Kad je zeznal kak se čela stvar ima, dal je dečecu tri forinta i timi si je

plaćeni dečec kupil tačke nove u celoj okolicici najliepše.

A professorom opravu mora oštarjašica, pri kojoj je odsel, u dielo vzeti.

Purček dobi vadlingu.

Dok je lendavski Purček, još podpuno zdrav bil, t. j. okrugli kak krugla, znal je biti i prevzetan, pripoviedal je kajkakve šale istinite i neistinite, znal je dražiti celo stolno družtvo spočitavajuć im razne neistinite, ali u šali pristojne stvari i u obće on je bil čoviek skojim je bilo moći ugodno živeti.

Negda još, dok Purček nije bil tak bogat, da bi iz svojega mogel živeti, tiral je fiskališiju, a stanoval u Lettenyi. Od onud je znal dojti k-sudu u Goričane, u Prelog, u Hodosane i t. d. te je poslie službenog posla bil vrlo ugodan prijatelj pri stolu sedečega družtva, i ja sam ga više krat znal poslušati i sit mu se nasmejati.

Za ono vrijeme, kad je Purček iz Lettenye hodil u Goričane, Prelog, Hodosane i t. d. bil je szolga biro g. K., a njegov esküdt g. G., prveši dosta debel, ali Purčeku nit iz daleka par, a drugi kak hrt suh. Ov suhi bil je još kakti dijak pri lovljenju lopte jedan od najljetnijih, a kad pak je jednoč videl po Kanizsi teklića (Snellaufera) bežati, koj je za pol ure cietu Kanizsu obletel, bil

mu je jedini ideal hitrina u biežanju tak da je negda i već kakti esküdt znal pod večer, kad ga nije nitko videl okolo svoje kuće — čini mi se u Subotici — biežati i noge si u premetanju viežbati, za da svoj ideal najveću hitrinu u biežanju postigne, kćemu mu je mršavost tiela kak hrt, mnogo podpomagala.

Jedan kral je gosp. esküdt G. sedel u u Prelogu u velikoj oštariji, gde su pri istem stolu sedeli i sudac K. i Purček L., koj poslednji je opazil, da g. G. podjedno gledil pod stol i očmi primierava svakoga njegve noge i u sebi prosadjuje jeli bi mogle njegovim par biti, barem kaj se hitrine tiče.

Veli na jedan krat Purček: »Čuju g. G., ako hoću ja bum se zajimi vadlat, da ako budemo mi dva skupa bežali, oni mene nebudu mogući preteći, ali dva koraka mi moraju naprvo dati, a biežali budemo onde, gde bum ja odredil.«

Sad bi vi bili morali čuti onoga smieha okolo stola, sreća da se je koža na truhu svakoga pružila, drugač bi svi bili popučali, da bi im bilo moći jetra u utrobi videti.

Znano je, da je jednoč lisica sa rakom i jež sa zajcom za okladu biežal, ali to nije bilo nikaj proti hrtu G. i elefantu Purčeku L., koj svoje noge već nekoliko godinah niti videti nije bil mogući.

Zato su ostali okolo sedeći, Purčekovim

Na penziju troši se 12.351.937 forinti. Broj penzionistah iznosi: 237 generala, 2694 nadčastnika, 3708 nižih častnikah, 1638 doktora, činovnika i svećenika, 24 momka, 248 honvedov, 831 prez čina, 766 invalida u nemoćnicah, 12.995 potentatnih invalida, 3.018 vojničkih invalida, — skupa 26.163 osobe.

Izložbena porota.

Minister trgovine Ernest Daniel imenovao je kakti predsjednik milenijskog izložbenog povjerenstva bivšeg ministra predsjednika dra. Aleksandra Weckerla prezešom izložbene porote, koji je predsjedništvo u prijel. Porota se deli na 31 skupinu ter ima 400 članovah. Polovinu imenuje ih minister trgovine, a polovinu biraju izložitelji.

Novi tajni savjetnici.

Njegovo Veličanstvo imenovalo je prvišnjim ručnim pismom od 6. juniuša pravimi tajnimi savjetnici: zagrebačkog nadbiskupa, dr. Jurja Pasilovića, košičkog biskupa Sig-munda Bubicsa, drugog prezeša kr. kurije Feliksa Czordu, prezeša budimpeštanskog sudišta Aleksandra Vértessya, člana magnatske hiže Franju grofa Nádasdyja i prezeša majg. zem. agrikulturnog društva Aurela grofa Desseffyja.

Nesreće kod milenijske proslave.

Iz Budimpešte javljaju: Službeno je konstatovano, da se je prigodom milenijske proslave sbilo vnuogo nesrećah i nesgodah. Društvo za spasavauje interveniralo je u 419 slučajeva. Vu stiski ranjeno 68 osoba, 62 osobe zbetežale su od sunčanice, 119 osobam je smučilo, 14 osoba prelomilo je ruke ili noge, 2 su osobe ranjene nožem, a napokon su dvě osobe usmrćene. Na nabrežju Franje Jozefa pala je s jednog balkona ograda na cestu i vubila dva čovjeka, a dva ranila. Od sudelnikov banderija više je konjanika opalo, medju njimi grof Štefan Keglevich, koji je nosil srbsku zastavu. Dve žene vu vuličnoj stiski su porodile,

Muhamed.

Jedno 600 lët po Kr. narod. Muhamed arabski trgovac med arabi se novu vëru hapil širiti, koja vera je nam kršćenikom vnuoga zla donesla.

predlogom zbantuvanoga G. tišili i nagovarali tak dugo, dok je isti razjaren iz stolca skočil i vadlingu prijel u podpunoj cielosti, kak je tu stala za dvadeset flašah »Badacsonyera«.

Vrata pako iz gostione su vodila, a vode i danas u uzki ganjk, koj je tak dugi kak je ciela gostiona duga.

U taj ganjk, iliti, po horvatski hodnik, se anda postavi Purček i veli: »Moje noge su hajd još dosta fletne, samo ta nesrećna sapa — ovi neduhi mi malo pače. Hajd hoćemo po tem hodniku biezati! Koj je prvi na kraju, tam gde ono svakojako ropotarinjte stoji, je vadlingu dobil!«

I sad je počel gebati liepo pomalo kakti racak, a gosp. G. za njim kakti kaštiga za griesnikom. a ipak ga nije mogel prećeti, jer je Purček hodnika svojim tielom tak podpuno izpunil, kak kugla puškinu ciev, te je ovak i ovde hitriji zgubil a laganiji dobil vadlingu, kak je to negda med zajcom i ježom bila.

Gospodin G. je dosietku Purčekovu pogutnul, zvadil bugjularis i platiu dvadeset flašah »Badacsonyera« a meni je još i danas žal, da me onda i baš onda nije polak bilo.

Em. Kollay.

Muhamed se je rodil lëta 571. po Kris. nar. vu Mecki. Kak mladi človek i trgovac čudaput se je obrnul med kršćenikom i med židovima, spoznal se je židovskom i kršćanskom vërom. Za ono vrëme su arabi balvanisti ili pogani bili. Muhamed si je vnuogupit mislil, kak bi mogel svoje ljudi napelati, da bi i oni jednoga Boga molili. Vrëme mu je në služilo, da bi bil ali kršćansko, ali židovsku vëru naučal med svojim pukom, ar jedna vëra je nehićena bila po celim svëtu, a druga je në imala mira pokehdob su se kršćeniki sami med sobom svadili i nazadnje reztrgli.

Kad je Muhamed 40 lët star, počel je razglašuvati, da se je jemu Gabriel anđjel pokazal i postavil ga je za proroka. Njegli poznanci i rodbina su ga najprije za proroka štvali, ali kad je proti njihovim krivim Bogim stal, hapili su ga preganjati tak, da je iz svojega rodenoga varaša moral skoćiti, lëta 600. po Kr. nar. Vezda je v Medinu bežal, koj varoš je neprijatelj bil Mekki. Tu su ga rezširjenimi rukami čekali i odtud je rezširjavaj svoju vëru koja se zove islam. Mekku je z bitkum posvojil i balvaniste je skorenil. Kad je već njegva vëra dosta jaka bila, nije imal mira, nego pri Črlenim morju nastajene kršćenike išel presiliti, naj spoznaju njegvu vëru i već Europu je štel vudriti lëta 632. ali smrt ga je pretekla.

Muhamed svoju vëru nije v pismi imel; samo po njegvi smrti su njegvi prijatelji v knigu spravili, koja kniga se zove »Korän«. Boga je za Allah-a zval, koj tēla nēma i koj je od navēke i kojemu spodobnoga Boga već nēga. Mōzes i Kristus su proroki, ali on je med njimi najvećši. Islamska vëra je iz kršćanke i iz židovske vëre napravlena, ali k njihovi šegi je složena, ili spasana. Krati vino piti i svinjsko meso jesti, ali dopusti, da svaki prvi molzin više žene sme imati. Zapovēda siromake daruvati, postiti i svaki dan petput moliti i vmivati se.

Koj vërije Muhameda, na njega na drugim svëtu kinč, lēpe oprave, lēpi konji, fina jestvina i pitvina čeka, krivoverci vu pekel dojdeju. Muhamed je tak podvucavaj ljudi, da njegva vëra po celim svëtu se mora vkoreniti, zato koji njegovim tragu idu, železom i s ognjem moraju svakoga presiliti na njegovu, vëru. Jedna kapelica krvi, kaj pravi molzim stoći za vëru je više vředna pred Bogom, kak da bi mesec dan postil, ili dva mesece molil. Zato su muhamedani nē poznali smrt, nego kak slēpci zereći su leteli vu ogenj. Poleg toga su arabi nē samo vu Aziji, nego i vu Europi su se nastanili. Khalifi su prek Španjolsku došli, samo da su je fletnu natirali. Turki, koji su zeli vëru Muhamedovu, su srećneši bili ar lëta 1453. Konstantinapola su zavzeli, a vu Balkanu još i denes imaju državu.

Izlam zato obee poganov stoji, ar samo jednoga Boga pozna. Zvun toga ta vëra sama sebi prigovarja, naprimer: Njihov Bog je samo izlamu Beg, a drugomu nē. Muhamedovi prijatelji se su vun skorenili, kaj jim je na putu bila. Omar khalifa vu Alexandriji za ono vrëme najvećšu knjižaricu vužgal. Da su ga na red pobrali, tak je rekel: »Ta knjižarica, ali ono ono ima vu sebi kaj Korän, ali pak nē. Či ima, onda ju nētreba, ako pak nēma, anda krive vëre drži, kaj se mora iz svëta skoreniti.«

Muhamedova vëra je Ariance dobra, ar oni su još pri takšnoj pameti, da bi kršćansku vëru spoznali, barem je njegva vëra od grdoga poganinstva kaj odevći.

Izselenje puka.

Velika rimska država, koja je na celi svët rezširjena bila, jako se je pokvarila; gizda i mite su jim bile v dnevnim redu. Država nije mogla dalje obstati.

Po Kristusevim narodjenju v prvo stotinah lëta, rimsko državi susedi su bili germani ili nemci. Stanuvali su na ovi zemlji, gde je denes Preiski, Lengjelskt i Ruski orsag. Z med ovih su najjakši bili góthi, koji su pri Črnim morju stanuvali. Te ljudi vu onom vrëmenu su još nē bili kršćeniki, nego pogani, ali tak v tēli, kak v duši su jaki bili. Jako i visoko fëlo su imali i rajši su pod šatori, kak vu varušu stanuvali. Živeli su iz vadasije i iz ribarije. Pola delavanje i meštiju su nē štimali.

Vu 375-om lëtu od izhona došel jeden narod, koj celiu Europu tak zmešal. da su nešteri mestu drugi orsagi i drugi ljudi po. stali. Te narod su bili huni. Huni su malo tēlo, debeloga šinjaka imali. Hranili su se s korenjem i sirovom mesom; ognja su malo da za kuhanje nucali, rajši su meso pod sedlo deli i tam zmešćili. Konjsko meso i mleko jim je bila prva hrana. Kruha su nē pekli. Opravu su s kože delali. Hlaće su s kozine imali, na glavi pak kapu takaj s kože, na nogaj opanjke. Šatori su stanuvali, od mlada su navēk na konji bili i jaćili su se tak, da jim potlam niti vručina niti niti nē škooila. Polje su nē obdelavali, familja su na koli sobom vozili a mužaki su dan i noć na konji bili. Kak strēla su leteli na neprijatela i potukli su ga, predi kak bi se bil skup spravil, landža, balta, buzdogan i strelica jim je bilo oružje.

Huni iz Aziju su dolazili, došli su do Črnoga morja i Góthe, koje su tam našli, su proti zahodu porinuli, góthi su pak drugoga puka rivali dale, ovi pak druga tak, da je cēla Europa na nogaj bila, tak da je nitko nē imel stalnoga stališa. Na zadnje su ipak barbari ostali gospoda Europi i tak zmešćali skup ljudi, kak veter listje s prahom i s blatom. Ovo vandranje se zove izselenje puka.

Germani su vu Helvicu i vu Italiju vudrili i zadobili su glavnoga varaša rimskoga Góthi, koje su huni smēsta štirali, su Španjolskim se nastanili. Franki takaj jedna čalada germanov su vu Galliu se nasunoli, s prvešimi stanovniki su se zmešćali i napravili su denešnjega Francezkoga orsaga. Angolski sasi odpelali su se prek Severnoga morja vu Britaniju i z onami ljudi skup su Anglianskoga orsaga napravali, Longobarēci su si zeli gornju Italiju. Svi ovi germani su gor zeli kršćansku vëru, skup su se sklopili i novu domovinu su složili. Vu stari Germaniji su ostali još allemani, koji su dale ostali pogani i preddedi su denešnjemu Nemšskomu orsagu.

Huni na zahod su porinuli góthe i zavzeli su Dáciu denešnjoga Erdēlja i strašnu državu su složili. Kralj njihov se Attila zval, koj je med Dunom i Tiszom stanuval. Attila je bić bil celi Europi. Ecius rimski vojvoda je zastavil šerega Attile na katalinskim polju, da ga nē pustil dale na zahod. Strašni tabor i bitka je bila ovde! Veliju pol milijun ljudstva se je potuklo. Za tem se Attila nazad povrnul vu Panoniju, gde je za malo vrëme vumrl. Vu zlatu raku su ga deli. One, koj su ga zakopali su je zaklali, da nebu nišći znal, gde počiva Attila, »Božjibić!« Po njegvi smrti sini šte se med sobom grizli tak, da su je susedi lahko pretirali nazad vu Aziju. Nešteri su samo ostali vu Daciji. Te su preddedi denešnjim šekeljem.

LOTERIJA

Buda 13-ga júniusa 1896.

57 41 49 60 75

Gabona árak. — Ciená žitka.

I m.-mázsa.	I m.-cent.	félől	fríg
Buza	Pšenica	6.50	— 6.25
Zab	Zob	6.00	—
Rozs	Hrż	5.50	—
Kukoricza ó	Kuruza stara		
» » uj	» nova	4.60	—
Árpa	Ječmen	5.00	—
Fehér bab uj	Grah beli	7.00	—
Sárga » »	» žuti	6.25	—
Vegyes » »	» změšan	6.10	—
Lenmag	Len	8.00	—
Bükköny	Grahorka	4.00	—

Odgovorni urednik

MARGITAI JÓZSEF.

Glavni suradnik

GLÁD FERENCZ.

Nyilttér.*

E rovat alatt közöltékét sem alakí, sem tartalm tekintetben nem vállal felelősséget a *Szerk*

Foulárd-selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai stb. a legújabb mintázattal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes *Henneberg selymet* 35 krtól 14 frt 65 kr. méterenként sima, csikes, kockázott, mintázott damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázattal s. a. t.) megrendelt áru *postabér és vámmentesen a házhoz szállítva*, mintákat postafordulival küld: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selymgyára Zürichben.** Svájczba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

338. sz.

köz. 896.

Árverési hirdetmény.

Mura-Vid községben gyakorolható vadászat jog a

I. évi július hó 15-én délelőtt 8 órakor

Mura-Vid község házában a folyó **1896. évi augusztus hó 1-től az 1902-ik évi július hó 31-ig** terjedő 6 évre a legtöbbit ígérőnek nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Az árverési feltételeket magában foglaló községi képviselő testületi határozat az árverés napjaig Mura-Vid község házában megtekinthető.

Kelt Mura-Vidon 1896. évi június hó 17-én.

Babics Gábor

kjegyző.

539 1-1

Sztrbatt Fülöp

bíró.

**Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.**

Ezen hírneves háziszert ellentáll az idő megpróbálásának, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésnek alkalmaztatik küszvényél, csúznál, tagszaggatásnál és meghüeseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártója Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapestben.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbirtékü utáztatat van forgalomban **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.** Richter F. Ad. és társa, osasz. és kir. udvari szállító, Eszék (Thüringia).

Fischel Fülöp (Strausz Sándor)

könyvnyomdája

Csáktornyan,

a legújabb gyorssajtókkal és díszes uj betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

u. m. névjegyek, levélfejek, meghívók, eljegyzési-, esketési- és gyszjelentéseket, — számlák, körlevelek, hivatalos és magán nyomtatványokat, röpiratokat, műveket stb. stb.

bármely nyelven és kivitelben
a legjutányosabb árak mellett.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közlirre teszi, hogy a perlaki kir. járásbíró-ság 1896. évi 3452/p. 96. számú végzése következtében Csesznák József perlaki ügyvéd által képviselt Androcsecz Flórián és társa m.-csányi lakosok javára Androcsecz Józsefné és társai u. o. lakosok ellen 157 frt. s járerejéig 1896. évi május hó 5-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 883 frt becsült 6 sertésöl, 12 kukoriczakas, 5 szekér 5 pajta, 1 istálló és kamrából álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. bíróság 3953/p. 1896. sz. végzése folytán 157 frt tőkekövetelés, ennek eddig összesen 62 frt 25 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig beszámításával a már fizetett 75 frt 25 kr. M.-Csányban a helyszínen leendő eszközlésére

**1896. évi június hó 27. napján
d. u. 2 órája**

határidőül kitézetik, ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. § értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is készpénz fizetés mellett el fognak adatni.

Kelt Perlakon, 1896. évi június hó 12.

Pályázati hirdetmény.

Csáktornya városánál üresedésben levő egy

rendőri állásra

pályázat hirdettetik.

A rendőr javadalmazása: havi utólagos részletekben fizetendő évi **200 frt fizetés 60 labkér és ruha általány.**

Felhivatnak mindazok kik ezen állást elnyeréni óhajtnak, hogy szabályszerűen — orvosi bizonyítvánnyal is — felszerelt kérvényüket a városi előljáróságnál **június hó 30-ig nyújtsák be.**

Csáktornyán 1896. évi június hó 19.

540 1—1

Az előljáróság.

Tüzifa eladás.

Az Alsó-Lendva lentli uradalom főbernöksége Jegenyesi erdőirtásában szép minőségű gyertyánfa eladó alantjelzett árakban és bármikor elszállítható.

I. oszt. hasáb erdei ölenkint (115 cutm.)	8 frt 40 kr.
II.	7 .. 35 ..
dorongva	6 .. 85 ..

538 1—1

Főberleti számtartóság.

Kiválólegesség
porcsók, falbák,
konyhatégek

Zacherlin

mind házi-
állatok, rosvak stb.

Csodálatos hatása! Ugy öl, mint semmi más szer

biztosan és gyorsan mindennemű ártalmas rovar, miért is millió vevő által dícsérve lesz és kerestetik

Ismertető jelei: 1. A lepecsételt üveg. 2. A név: ZACHERL.

Valódi kapható:

Csáktornya:

Özv. Göncz L. gyógyszer.
Gráner Testvérek
Heinrich Miksa
Strahia Testvérek.

Alsó-Lendva:

Fuss Nándor gyógyszer.
Freyer Fülöp
Arnstein Benő.

Perlak:

Kramarits Viktor
Sosterics Pál.

Polsztrau:

Rabič Miksa.